Kultuuridevaheline suhtlus akadeemilises keskkonnas

Astra+ TULEVIK *humaniora* valdkonna koolituspäev

20. november 2026 kell 10:00 – 17:00
Lossi tänav 3, Tartu, ruum 117

Tänapäeva akadeemiline maailm on oma olemuselt rahvusvaheline nii teadlaste kui ka doktorantide tasandil. Rahvusvahelisus rikastab teadustööd, kuid sellega võivad kaasneda erinevad tõrked igapäevasuhtluses, mis tulenevad teadvustamata kultuurilistest erinevusest. Koolituse fookuses on kultuuridevahelises suhtluses potentsiaalselt möödarääkimisi tekitavad teemad: arusaam aja- ja ruumikasutusest, erinevad arusaamad viisakusest ja kultuuriliste väärtuste laiem mõju suhtlusele. Keskendutakse eelkõige teemadele, mis võivad tõusetuda eestlastega suheldes ning tuuakse näiteid erinevatest kultuuriruumidest. Koos lahendatakse juhtumiuuringuid ja analüüsitakse osalejate kogemusi.

Koolitus toetab teadmussiiret, sest tulemuslik teadmiste vahetamine – nii rahvusvahelistes teaduskonsortsiumides ja doktoritöö juhendamisel kui ka koostöös ettevõtete, avaliku sektori ja kodanikuühendustega – eeldab, et osapooled mõistavad üksteise suhtlusootusi ja -norme. Kultuuridevahelise suhtluse pädevus vähendab möödarääkimistest tulenevaid viivitusi ja usaldusprobleeme ning aitab teadustulemusi ja ekspertteadmisi partneritele arusaadavalt ja kasutatavalt vahendada. Nii loob koolitus eeldused tõhusamaks ja pikaajalisemaks koostööks akadeemilise ja mitteakadeemilise sektori vahel.

Kultuuriteadlik suhtlus aitab luua partneritega usaldust, sõnastada ühiseid ootusi ja eesmärke ning vahendada teadmisi viisil, mis arvestab partneri kultuurilist ja professionaalset konteksti. Teadlikkus kultuurilistest erinevustest muudab koostöö sujuvamaks ka siis, kui teadmiste vahetus toimub eri riikide, valdkondade ja sektorite vahel.

Koolituse eesmärgid

1. Tutvustada rahvusvahelises akadeemilises keskkonnas tõusetuda võivaid kultuuritaustast tulenevaid suhtlusprobleeme.
2. Arendada kultuuridevahelise suhtluse juhtumite analüüsi ja reflektsioonioskust.
3. Arendada kultuurilist teadlikkust, sh eesti kultuurist võrdluses teiste kultuuridega.
4. Toetada kõigile osapoolte erinevusi tunnistava koostöise keskkonna loomist ja hoidmist.
5. Tugevdada osalejate valmisolekut teadmussiirdeks rahvusvahelises ja sektoriüleses koostöös, sh teadustulemuste ja ekspertteadmiste vahendamisel erineva kultuuritaustaga partneritele ettevõtetes, avalikus sektoris ja kodanikuühiskonnas.

Sihtrühm

Teadlased, õppejõud, nooremteadurid, akadeemilised tugitöötajad

Päevakava

Koolitus toimub 6-tunnise seminari formaadis. Peale tutvustust toimub kaks interaktiivset seminari, milles tutvustatakse kultuuridevahelise suhtluse karisid, keskendudes viisakuskäitumisele kui ühele mitmekultuurilises keskkonnas kõige enam möödarääkimisi tekitavale teemale. Sissejuhatava loengu ja diskussiooni järel lahendatakse koos juhtumiuuringuid ja proovitakse leida lahendusi tekkinud probleemidele. Päeva teises pooles saavad osalejad jagada oma kogemusi ning koos arutletakse konkreetselt eestlaste ja Eesti suhtluskultuuriga seotud teemasid, mis võivad rahvusvahelistele töötajatele ja üliõpilastele segadust tekitada. Päeva lõpetab kokkuvõte, kus tuuakse välja võimalikud lahendused ja strateegiad, mida osalejad saavad oma igapäevapraktikas kasutada. Koolituse läbinutele väljastatakse tõend.

10.00–10.30 Sissejuhatus ja tutvustusring

10.30–11.30 Interaktiivne seminar 1: millised on kultuuridevahelise suhtluse karid?

Juhtumiuuring 1

11.30–11.45 Paus

11.45-12.45 Interaktiivne seminar 2: viisakuskäitumine suhtluses

Juhtumiuuring 2

12.45–13.45 Lõuna

13.45–14.15 Jagamisring: osalejate kogemused kultuuridevahelise suhtlusega

14.15–15.15 Interaktiivne seminar 3: kultuuridevahelise suhtluse karid eestlastega

15.15–15.30 Paus

15.30–16.00 Võimalikud lahendused ja strateegiad

Koolitaja tutvustus

Tartu Ülikooli anglistika professor Raili Marling on laia rahvusvahelise kogemusega tegevteadlane, kes on õppinud ja töötanud mitmetes kultuurikontekstides. Tal on kauaaegne kultuuridevahelise suhtluse õpetamise kogemus Tartu Ülikoolis ja ta on hinnatud koolitaja ka väljaspool akadeemilist keskkonda, olles viinud läbi koolitusi sealhulgas Riigikantseleile, personalijuhtidele ning erinevatele kodanikuühendustele ja ettevõtetele.

Õpiväljundid

Koolitusel osalenud

- mõistavad rahvusvahelises akadeemilises keskkonnas inimestevaheliste suhtluses tõusetuda võivaid kultuuriliste vääritimõistmiste põhjusi, oskavad neid analüüsida ning edasiviivaid lahendusi leida;
- reflekteerivad suhtluse ja kultuuri koosmõju üle;
- mõistavad eesti kultuuri eripärasid, mis võivad teiste kultuuride esindajatele arusaamatud näida ning oskavad ära tunda ja ennetada potentsiaalseid pingekohti;
- arendavad kultuuridevahelise suhtluse pädevust ja empaatiat;
- oskavad rakendada kultuuridevahelise suhtluse alaseid teadmisi teadmussiirdes, kohandades teadustulemuste ja ekspertteadmiste vahendamist rahvusvaheliste partnerite ning ettevõtlus-, avaliku ja kolmanda sektori koostööpartnerite ootustele ja suhtlusnormidele;
- oskavad kavandada ja läbi viia mitmekultuurilisi koostöökohtumisi ja -projekte nii, et teadmiste vahetus oleks kõigile osapooltele kaasav ja tulemuslik.

Registreerimine

Koolitusele registreerumiseks võta ühendust enda asutuse Astra+ TULEVIK koordinaatoriga.

Korraldus ja rahastus

Koolitus toimub projekti „Teadustulemuste rakendumise edendamine akadeemilises keskkonnas teadmussiirde, äriarenduse ja innovatsioonijuhtimise oskuste parendamise kaudu (TULEVIK) raames, mida kaasrahastab Euroopa Liit.

Koolituse elluviija on TÜ maailma keelte ja kultuuride instituut.